

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
KANCELARIA GŁÓWNA

wplynek da. 2016 -04- 29

zał./kart. .... / .....

Opinia dotycząca wniosku w sprawie zmiany granic Miasta Opola.

Wniosek w sprawie zmiany granic Miasta Opola złożony został do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu z zachowaniem ustawowego terminu, w dniu 31 marca 2016 r., podpisany i opatrzony pieczęcią Prezydenta Miasta Opola.

Wniosek przedłożono wraz z uchwałą nr XXIV/416/16 Rady Miasta Opola z dnia 24 marca 2016 r., w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie zmiany granic Miasta Opola oraz wystąpienia z wnioskiem w sprawie zmiany granic. Uchwała ta jest zgodna z prawem i nie zostały w stosunku do niej podjęte działania w trybie nadzoru nad działalnością gminną.

Wniosek o zmianę granic polega na włączeniu do terytorium Miasta Opola:

1) z gminy Dąbrowa:

- a) części obszaru sołectwa Karczów,
- b) obszaru sołectwa Sławice,
- c) obszaru sołectwa Wrzoski;

2) z gminy Dobrzeń Wielki:

- a) obszaru sołectwa Borki,
- b) część obszaru sołectwa Brzezcie,
- c) obszaru sołectwa Czarnowąsy,
- d) części obszaru sołectwa Dobrzeń Mały,
- e) obszaru sołectwa Krzanowice,
- f) obszaru sołectwa Świerkle;

3) z gminy Komprachcice:

- a) obszaru sołectwa Chmielowice,
- b) obszaru sołectwa Żerkowice;

4) z gminy Prószków:

- a) obszaru sołectwa Winów;

5) z gminy Turawa:

a) *części obszaru sołectwa Zawada.*

Proponowana zmiana granic obejmuje zarówno całe obszary obrębów ewidencyjnych jak i części obszarów obrębów ewidencyjnych. W wyniku proponowanej zmiany nastąpi zwiększenie powierzchni Miasta Opola z 9 643,53 ha do 14 964,45 ha (wzrost o 5320,92 ha).¹

Wydanie niniejszej opinii poprzedzone zostało wnikliwą analizą treści wniosku jak i dokumentów do niego załączonych pod względem formalnoprawnym, mając na uwadze treść § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedziby ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310 j.t.). Zważano na wszystkie aspekty proponowanej zmiany granic Miasta Opola, z uwzględnieniem argumentacji przedstawionej przez zainteresowane strony z poszanowaniem zasad prawdy obiektywnej i równości.

Analiza wniosku prowadzi do następujących stwierdzeń:

Wnioskodawca wskazuje, iż rozwój Miasta Opola, to rozwój całego regionu, otwarcie na nowe inwestycje - przede wszystkim na inwestycje o charakterze prorozwojowym - regionalnym.² Natomiast proponowana zmiana umożliwi pełne wykorzystanie istniejącego w regionie potencjału i przyczyni się do długofalowego rozwoju miasta i regionu opolskiego. Mając na względzie, że miasto położone jest między dwoma silnymi ośrodkami- Wrocławiem i konurbacją górnośląską, pożądane są działania, które wzmocnią Miasto Opole. Zatem, według Wnioskodawcy - wykorzystując powierzchnię, łącząc ludzi, ich doświadczenie, wiedzę, wartości kulturowe, angażując nowe środki finansowe, zostaną stworzone fundamenty pod rozwój całego regionu - obszarów wiejskich, małych, jak i większych miast.

Zdaniem Wnioskodawcy, zmiana granic Miasta Opola o wskazane obszary uzasadniona jest wysokim stopniem powiązania funkcjonalnego tych obszarów z Opolem niemal we wszystkich aspektach. Mieszkańcy sołectw objętych wnioskiem aktualnie korzystają z infrastruktury miejskiej, szerokiej gamy usług - podstawowych jak i wyższego

¹ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 3

² Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 3

rządu, w Opolu uczą się i pracują. Na istotne powiązania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze Miasta Opola i obszarów objętych wnioskiem, zdaniem Wnioskodawcy wskazują fakty dotyczące:

- Przemieszczania migracyjnego ludności pomiędzy Opolem a gminami: Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice, Prószków, Turawa. Według danych przekazanych przez Urząd Statystyczny w Opolu w latach 2010-2014 najwięcej zameldowań do gmin: Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice, Prószków, Turawa pochodzi z Miasta Opola;
- Dojazdów do Miasta Opola związane z zatrudnieniem, nauką, opieką medyczną, integracją kulturalną, towarzyską i społeczną;
- Powiązań transportowych, zapewniających sprawny dostęp do rynków pracy, dóbr i usług oraz dojazdów i sieci komunikacji podmiejskiej realizowana przez Miejski Zakład Komunikacji w Opolu. Aktualnie linie autobusowe Miejskiego Zakładu Komunikacji w Opolu docierają do Chmielowic, Żerkowic, Sławic i Czarnowąs;
- Korzystania z publicznych szkół zlokalizowanych w Opolu. Według danych zawartych we wniosku do szkół podstawowych w Opolu uczęszcza 0,5 tys. dzieci spoza Miasta Opola. Dla przykładu: dzieci ze Sławic, Chmielowic, Winowa pomimo, że ww. miejscowościach są szkoły podstawowe, uczęszczają do szkół podstawowych w Opolu. Do gimnazjów natomiast uczęszcza 0,4 tys. dzieci z ościennych gmin;
- Powiązań poprzez sieci infrastrukturalne. W latach 2004-2008 wybudowano 392 km sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i ciśnieniowej i 72 przepompownie ścieków, z czego 285 km i 37 przepompowni na terenie gmin: Prószków, Chrzęstowice, Łubniany, Dąbrowa, Tarnów Opolski, Komprachcice.

Wniosek o zmianę granic zakłada włączenie do Miasta Opola trzynastu sołectw lub ich części z pięciu gmin powiatu opolskiego. Wnioskodawca zgodnie z § 2 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedziby ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310 j.t.), w załączonych do wniosku dokumentach wskazał zarówno powierzchnię w hektarach jak i numery ewidencyjne działek obszaru podlegającego włączeniu do Miasta Opola. Zgodnie z danymi zawartymi we wniosku, na terenie Miasta Opola i gmin Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice, Prószków, Turawa mieszka **172 538 osób**. Na terenie

objętym wnioskiem mieszka **128 346 osób**.³ Nie przedłożono natomiast zaświadczenia Starosty Opolskiego potwierdzającego zgodność danych z operatem ewidencyjnym, co Wnioskodawca obszernie wyjaśnia w załączniku nr 1 do wniosku o dokonanie zmiany granic Miasta Opola.

Wnioskodawca przedstawił dane, na podstawie których można stwierdzić, że dochody podatkowe mieszkańca gmin: Opole, Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice, Prószków, Turawa nie będą niższe od najniższych dochodów podatkowych na mieszkańca ustalonych dla poszczególnych gmin zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 198 j.t.).⁴ Ponadto, analiza danych statystycznych zawartych we wniosku, dotyczących liczby ludności prowadzi do stwierdzenia, że gminy: Dąbrowa, Dobrzeń Wielki, Komprachcice, Prószków, Turawa w zmienionych granicach nie będą mniejsze od najmniejszej pod względem mieszkańców gminy w Polsce na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ogłoszenie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446). Zgodnie z powyższym po zmianach granic najmniejszą gminą objętą zmianą zostanie gmina Dąbrowa z liczbą ludności **8031** mieszkańców. Zatem stwierdza się, iż zgodnie z § 2 ust.1 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedziby ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310 j.t.), dane zawarte we wniosku poświadczają brak wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 4d ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446).

Mając na uwadze fakt, iż proponowana zmiana wymaga poniesienia określonych kosztów, analizując zestawienie szacunkowych kosztów związanych ze zmianą granic, stwierdza się, iż Wnioskodawca zgodnie z § 2 ust.1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedziby ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310 j.t.), określił szacunkowe koszty jednorazowe i stałe wprowadzenia zmian.⁵ Koszty te dotyczą

³ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 34

⁴ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 38. Szczegółowo przedstawiono dane w załączniku nr 8 do wniosku.

⁵ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 40-41.

między innymi: transferu baz danych, aktualizacji ewidencji gruntów i budynków, zmiany nazw ulic, zadań z zakresu pomocy społecznej i opieki, edukacji, transportu, utrzymania urządzeń sanitarnych, administracji. Szacunkowe jednorazowe koszty proponowanej zmiany wskazane przez Wnioskodawcę wyniosą **3 495 000 złotych** a koszty stałe **25 780 000 złotych**.

Proponowana zmiana natomiast nie spowoduje kosztów związanych z prowadzonym rejestrem mieszkańców i aktami stanu cywilnego, a to zgodnie z nowymi regulacjami prawnymi obowiązującymi od 1 marca 2015 r., tj. ustawą z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. z 2015r., poz. 388) i ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. *Prawo o aktach stanu cywilnego* (Dz.U. z 2014 r., poz. 1741, z późn.zm.). Ponadto zważywszy na zapisy ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. nr 167, poz.1131, z późn. zm.) w tym art. 89 ust. 2 ww. ustawy, zmiana adresu miejsca zameldowania posiadacza dowodu osobistego nie stanowi podstaw do jego wymiany. Kosztów zmiany granic nie zwiększy również konieczność wymiany dowodów rejestracyjnych, mieszkańców obszarów przyłączonych do Miasta Opola. Zgodnie z § 14a Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 22 lipca 2002 r. w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1522 j.t.), w przypadku zmiany własności miejscowej organu rejestrującego wynikającej ze zmiany granic powiatu lub miasta na prawach powiatu, dowody rejestracyjne, tablice rejestracyjne i nalepki kontrolne wydane przez ten organ przed dniem wejścia w życie tej zmiany zachowują ważność do czasu wydania nowego dowodu rejestracyjnego.

Niemniej jednak w przypadku przedsiębiorców, tj. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz osób prawnych podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, dotknie ich konieczność zaktualizowania danych ewidencyjnych.

Analizując proponowane zmiany granic w aspekcie zachowania trwałości projektów zrealizowanych z udziałem funduszy unijnych należy zaznaczyć, że obowiązek utrzymania trwałości projektów określa **art. 71** Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r., dotyczące perspektywy finansowej 2007-2013. Zgodnie z zapisami przywołanego artykułu cyt. „W przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne dokonuje się zwrotu wkładu z EFSI, jeżeli w okresie pięciu lat od płatności końcowej na rzecz beneficjenta lub w okresie ustalonym zgodnie z zasadami pomocy państwa, tam gdzie ma to zastosowanie, zajdzie którakolwiek z poniższych okoliczności:

- zaprzestanie działalności produkcyjnej lub przeniesienie jej poza obszar objęty programem;
- zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależne korzyści;
- istotna zmiana wpływająca na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów.”

W związku z powyższym należy zauważyć, że w ramach inwestycji zrealizowanych na terenach, które miałyby zostać przyłączone do Miasta Opola, a sfinansowanych w ramach funduszy unijnych może dojść do naruszenia przepisów dotyczących zachowania trwałości projektów.

W zakresie pozyskiwania środków unijnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 we wniosku o zmianę (str. 33) Wnioskodawca wskazał cyt. „I tak np., osoba, która planowała pozyskać środki na założenie działalności gospodarczej w ramach PROW, uzyskując status mieszkańca miasta wciąż może realizować swoje zamierzenia korzystając z RPO WO”. Analizując zapisy Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 zakres: Europejski Fundusz Społeczny wersja nr 10 dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Opolskiego uchwałą nr 733/2015 z dnia 16 czerwca 2015 r. z późn. zm. w ramach Działania 7.3 Zakładanie działalności gospodarczej grupą docelową/ostatecznym odbiorcą wsparcia cyt. „...mogą być wyłącznie osoby powyżej 29 roku życia pozostające bez pracy (bezrobotne, poszukujące pracy oraz nieaktywne zawodowo), w tym zwłaszcza osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy tj.:

- a) kobiety,
- b) osoby z niepełnosprawnościami,
- c) osoby po 50 roku życia,
- d) osoby długotrwale bezrobotne,

- e) osoby o niskich kwalifikacjach,
- f) osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- g) migranci powrotni i imigranci.”

Wprowadzono również dodatkowe kryterium determinujące wskazanie grupy docelowej, a mianowicie cyt. „wsparcie zostanie ukierunkowane m.in. na tereny wiejskie o najtrudniejszej sytuacji rozwojowej wskazane w Diagnostyce wyzwań, potrzeb, potencjałów obszarów/sektorów objętych RPO WO 2014-2020 (załącznik do RPO WO 2014-2020).” Tym samym dotacje na założenie działalności gospodarczej w pierwszej kolejności będą mogły uzyskać osoby zamieszkujące obszary, o których mowa powyżej tj. Gminy: Wołczyn, Domaszowice, Radłów, Zębowice, Zawadzkie, Kietrz, Baborów, Pawłowiczki, Lubrza, Biała, Korfantów, Łambinowice, Skoroszyce, Kamiennik, Świerczów, Lubsza, Branice. W związku z powyższymi zapisami uzyskanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla młodych ludzi z terenów, których dotyczy wnioskowana zmiana w ramach RPO WO jest uwarunkowana koniecznością spełnienia dodatkowych kryteriów.

Ponadto Wnioskodawca wskazał, że cyt. „Wnioskowana zmiana przyczyni się również do bardziej efektywnego wykorzystania środków europejskich zarówno w celu rozwoju infrastruktury, jak również kapitału ludzkiego. Opole dysponując odpowiednim budżetem i potencjałem administracyjnym może sprawnie pozyskiwać na realizację projektów środki europejskie nie tylko te, dostępne w regionie, ale również te z poziomu krajowego, w większości niedostępne dla gmin realizujących zadania o małej skali.” Zatem, pozyskane środki europejskie mogą przyczynić się do rozwoju infrastruktury jak również kapitału ludzkiego na terenie Miasta Opola, niemniej jednak należy zauważyć, że w skali makroekonomicznej mogą również mieć częściowo pozytywny wpływ na rozwój Gmin ościennych.

Tereny, których dotyczy zmiana znajdują się w obszarze Aglomeracji Opolskiej. Cele strategiczne i projekty, które przyczynią się do realizacji celów zostały opisane w Strategii Rozwoju Aglomeracji Opolskiej na lata 2014-2020. Jak wskazano w ww. dokumencie celami strategicznymi są:

1. Poprawa dostępności komunikacyjnej Aglomeracji.
2. Rozwój gospodarczy Aglomeracji Opolskiej.
3. Wysoka jakość edukacji.
4. Ochrona środowiska.
5. Rozwój obszarów wiejskich.

Zakłada się, że środki zewnętrzne, w tym środki pochodzące z RPO WO 2014-2020, będą stanowiły istotną część finansowania inwestycji wskazanych w Strategii Rozwoju Aglomeracji Opolskiej.

Proponowane przesunięcie granic Miasta Opola nie spowoduje istotnych zmian w realizacji zadań edukacyjnych na obszarach objętych wnioskiem. Obecnie do szkół podstawowych i do gimnazjów prowadzonych przez Miasto Opole uczęszcza łącznie 0,9 tys. dzieci spoza Miasta Opola, co stanowi 10,3 % wszystkich uczniów. Włączenie obszarów gmin objętych wnioskiem wpłynie na zmniejszenie liczby uczniów w szkołach funkcjonujących na terenie objętym wnioskiem i możliwe jest, że w przyszłości mogą nastąpić zmiany w organizacji szkół i placówek. Niemniej jednak Opole, ze względu na rozwiniętą sieć szkolnictwa, jest w stanie zaspokoić potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży z terenów objętych wnioskiem. Ponadto w ramach poszerzenia granic administracyjnych Miasta Opola oraz posiadanych kompetencji Rada Miasta Opola wyraziła wolę przyjęcia kontraktu społecznego i podjęła **uchwałę nr XXIII/408/16 z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie wyrażenia woli przyjęcia kontraktu społecznego w ramach poszerzenia granic Miasta Opola⁶**, w ramach którego zadeklarowano między innymi: **utrzymanie placówek oświatowych (szkoły i przedszkola).**

Analizując wniosek w zakresie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami, stwierdza się, iż zgodnie z § 2 ust.2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedziby ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310 j.t.), Wnioskodawca załączył uchwałę nr XVIII/320/15 Rady Miasta Opola z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie zmiany granic Miasta Opola oraz przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami. Uchwała ta jest zgodna z prawem i nie zostały w stosunku do niej podjęte działania w trybie nadzoru nad działalnością gminną.

Konsultacje z mieszkańcami Miasta Opola zakończyły się wynikiem pozytywnym. W konsultacjach wzięły udział **6892** osoby. Uprawnionych do głosowania było **118 741** osób.⁷ Proponowaną zmianę granic poparło ponad 70 % mieszkańców biorących udział w konsultacjach. Wyniki konsultacji przedstawiono w formie tabeli odrębnie

⁶ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 4.

⁷ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 42.

dla każdego z terytoriów planowanych do przyłączenia. Ponadto Urząd Miasta Opole zlecił niezależnemu ośrodkowi badań TNS Polska zbadanie opinii mieszkańców Miasta Opola na temat powiększenia obszaru miasta.⁸ Badaniem objęto losową, reprezentatywną próbę pełnoletnich mieszkańców Miasta Opola (tysiąc osób). Badania wskazały, że wyrażna większość mieszkańców Miasta Opola (58%) opowiada się za poszerzeniem granic administracyjnych miasta, przy czym trzech na dziesięciu pytanych (30%) zdecydowanie a 28% respondentów raczej popiera tę inicjatywę. Trzech na dziesięciu (29%) mieszkańców Miasta Opola jest przeciwna włączeniu w granice administracyjne Miasta Opola trzynastu sołectw lub ich części z pięciu sąsiednich gmin, przy czym zdecydowany sprzeciw jest udziałem 17% badanych a umiarkowany sprzeciw wyraża 12% pytanych, 13% ankietowanych nie ma jednoznacznego zdania na ten temat. Zauważyć należy, że nie przedstawiono informacji o wynikach konsultacji z podziałem na jednostki pomocnicze Miasta Opola.

Wnioskodawca zgodnie z § 2 ust.2 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedziby ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310 j.t.), dołączył do wniosku uchwały organów stanowiących zainteresowanych jednostek samorządu terytorialnego zawierające opinie, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 2 ustawy, wraz z wynikami konsultacji z mieszkańcami⁹, i tak:

1. **Rada Gminy Dąbrowa w uchwale nr XVI/109/16** z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie proponowanej zmiany granic Gminy Dąbrowa, polegającej na wyłączeniu obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski, części obszaru sołectwa Karczów i włączeniu ich do Miasta Opola, **negatywnie zaopiniowała proponowaną zmianę granic;**
2. **Rada Gminy Dobrzeń Wielki w uchwale nr XVII/129/2016** z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie proponowanej zmiany granic Gminy Dobrzeń Wielki, polegającej na wyłączeniu z Gminy Dobrzeń Wielki obszaru sołectw: Borki, Czarnowąsy, Krzanowice i Świerkle oraz części sołectw Brzezcie i Dobrzeń Mały i włączeniu tego obszaru do Miasta Opola wraz z uzasadnieniem, **negatywnie zaopiniowała proponowaną zmianę granic;**

⁸ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 43.

⁹ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r. str. 43-49 oraz, załączniki 3- 3.7 do wniosku.

3. **Rada Gminy Komprachcice w uchwale nr XIII.77.2016** z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej wyłączenia obszaru sołectwa Chmielowice i obszaru sołectwa Żerkowice z granic Gminy Komprachcice i włączenia ich do granic Miasta Opola, **negatywnie zaopiniowała proponowaną zmianę granic;**
4. **Rada Miejska w Prószkowie w uchwale nr XVI/122/2016** z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie proponowanej zmiany granic Gminy Prószków, polegającej na wyłączeniu obszaru Winowa z Gminy Prószków i włączeniu go do Miasta Opola, **negatywnie zaopiniowała proponowaną zmianę granic;**
5. **Rada Gminy Turawa w uchwale nr XV/89/2016** z dnia 4 marca 2016 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie zmiany granic Gminy Turawa, polegającej na wyłączeniu części obszaru sołectwa Zawada z Gminy Turawa i jego włączeniu do Miasta Opola, **negatywnie zaopiniowała proponowaną zmianę granic;**

Powyższe uchwały są zgodne z prawem i nie zostały w stosunku do nich podjęte działania w trybie nadzoru nad działalnością samorządu terytorialnego. Zbiorcze zestawienie wyników konsultacji przedstawia załącznik nr 2 do niniejszej opinii.

Konsultacje we wszystkich gminach objętych proponowaną zmianą zakończyły się wynikiem negatywnym, przy przewadze głosów przeciw wynoszącej ponad 90% w każdej gminie. W uzasadnieniu negatywnych stanowisk uwypukla się jeden argument a mianowicie poczucie tożsamości, integracji społecznej, przynależności do terytorium stanowiącego zadaniem mieszkańców tzw. „Małą Ojczyznę”. Rady podkreślają, że życie społeczne mieszkańców nawiązuje do wielowiekowej tradycji i opiera się na więziach społecznych mających charakter stałych zależności i stosunków. Rada Gminy Dąbrowa zaznaczyła fakt istnienia szczególnych więzi społecznych w gminie opartych na tradycjach związanych z działalnością organizacji mających typowo wiejski charakter. W ocenie Rady osiągnięcia lokalnej społeczności w tym zakresie próbują nieodpłatnie wykorzystać władze Miasta Opola, starając się pozyskać atrakcyjne dla mieszkańców Miasta Opola tereny. Podkreślono, że ewentualna zmiana granic spowoduje ryzyko utraty tożsamości i przynależności społecznej mieszkańców terenów, które mają być wyłączone. Dodatkowo Rada Gminy Dobrzeń Wielki opiniując negatywnie proponowaną zmianę granic podkreśliła, że poza negatywnym wpływem na więzi społeczne i kulturowe zmiana granic spowoduje znaczący spadek dochodów Gminy, ze względu na włączenie terenu, na którym znajduje się

Elektrownia „Opole”¹⁰, która to generuje większość dochodów własnych Gminy pochodzących z podatku od nieruchomości. Rada Miejska w Prószkowie natomiast zwróciła uwagę na pojawiające się obawy mieszkańców sołectwa Winów, objętego wnioskiem Prezydenta Miasta Opola, że w wyniku włączenia do Miasta Opola, nastąpi pauperyzacja i zacofanie terenu który zamieszkują. Podobne zdanie wyrażone zostało w opinii Rady Gminy Turawa.

Stanowisko odnośnie propozycji zawartych we wniosku przedstawiła również Rada Powiatu Opolskiego, która przeprowadziła w dniach od 4 do 25 lutego 2016 r. konsultacje społeczne z mieszkańcami Powiatu Opolskiego w sprawie wyłączenia z obszaru Powiatu Opolskiego i włączenia do terytorium Miasta Opola trzynastu sołectw. Rada Powiatu Opolskiego w uchwale nr XVII/107/16 z dnia 6 marca 2016 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie proponowanej zmiany granic Powiatu Opolskiego, polegającej na wyłączeniu z obszaru Powiatu Opolskiego i wyłączeniu do terytorium Miasta Opola części obszarów następujących gmin: z Gminy Dąbrowa: części obszaru sołectwa Karczów, obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski, z Gminy Dobrzeń Wielki: obszaru sołectwa Borki, części obszaru sołectwa Brzezcie, obszaru sołectwa Czarnowąsy, części obszaru sołectwa Dobrzeń Mały, obszaru sołectwa Krzanowice, obszaru sołectwa Świerkle, z Gminy Komprachcice: obszaru sołectwa Chmielowice, obszaru sołectwa Żerkowice, z Gminy Prószków: obszaru sołectwa Winów, z Gminy Turawa: części obszaru sołectwa Zawada, **negatywnie zaopiniowała proponowaną zmianę granic;**

Powyższa uchwała jest zgodna z prawem i nie zostały w stosunku do niej podjęte działania w trybie nadzoru nad działalnością samorządu terytorialnego.

Z analizy omawianego wniosku wynika, że proponowane powiązania przestrzenne Miasta Opola i ościennych gmin mają na celu zapewnienie spójności funkcjonalno – gospodarczej obszarów łączonych. Zgodnie z § 2 ust.2 pkt 4,5,6, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedziby ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310 j.t.), **Wnioskodawca przedłożył mapy topograficzne, mapy zawierające dane ewidencyjne z zaznaczeniem obszarów podlegających włączeniu do terenu Miasta**

¹⁰ PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA Oddział Elektrownia Opole.

Opola.¹¹ Jak wynika z treści wniosku i załączonych dokumentów, zaprojektowano nowe granice tak, by żadna z gmin nie straciła swojego głównego ośrodka poziomu obsługi. Włączono te tereny, które zarówno przestrzennie jak i funkcjonalnie powiązane są z Opolem, mają predyspozycje do rozwoju stref aktywności gospodarczych lub stanowią zaplecze mieszkaniowe. Jak wskazuje Wnioskodawca korzyści zmiany granic mogą być obopólne, albowiem Miasto Opole potrzebuje przestrzeni inwestycyjnej, a mieszkańcy całego regionu potrzebują nowych miejsc pracy. Tworzeniu atrakcyjnych miejsc pracy sprzyjają w dużej mierze nowe inwestycje, które na lokalizację najczęściej wybierają tereny w strefach ekonomicznych. Od 2012 roku średniorocznie nowe inwestycje zajmują 10,9 ha terenów, którymi dysponuje Miasto Opole, głównie w ramach Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Jak podkreśla Wnioskodawca, przy uwzględnieniu istniejących trendów, dotychczasowe tereny Miasta Opola objęte statusem Specjalnej Strefy Ekonomicznej zostaną zagospodarowane w okresie od 4 do 6 lat. Natomiast duże tereny inwestycyjne, znajdujące się poza strefą oddziaływania miasta, mogą pozostać poza zainteresowaniem inwestorów, np. z uwagi na brak uzbrojenia terenu. Taka sytuacja istnieje na przykład w Gminie Dąbrowa, gdzie posiadany przez gminę teren inwestycyjny rozłożony jest na powierzchni 100 ha. Jest mało prawdopodobne uzbrojenie tak dużego terenu przez ww. gminę z wykorzystaniem do tego celu środków wydzielonych dla Aglomeracji Opolskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (RPO OW). Zgodnie z zapisem ww. Programu, środki te mogą zostać wykorzystane na uzbrojenie terenów inwestycyjnych przeznaczonych jedynie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. W przypadku dużego przedsiębiorcy, chcącego ulokować się na ww. terenie, gmina musiałaby zwrócić wcześniej pozyskane środki unijne. Podobna konsekwencja, jak zaznacza Wnioskodawca, grozi gminie, jeżeli uzbrojony z udziałem środków RPO WO teren inwestycyjny, nie zostanie wykorzystany przez przedsiębiorców w terminie do 2023 r. Stąd też w kontekście prorozwojowym i funkcjonalnym Opole ma znacznie większe możliwości i potencjał inwestycyjny niż gminy objęte wnioskiem. Należy zauważyć, iż obecny stan zagospodarowania gmin wskazuje na możliwość utworzenia spójnej struktury funkcjonalno – przestrzennej z Miastem Opole.

¹¹ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., załącznik nr 4 do wniosku.

Analizując wniosek pod kątem zagospodarowania przestrzennego oraz istniejącego i planowanego układu osadniczego, odnosząc się do obszarów objętych proponowaną zmianą, należy zauważyć, iż:

1. Istniejące i planowane powiązania przestrzenne gminy **Komprachcice** z Miastem Opole.

Sołectwa: Chmielowice, Żerkowice

Wniosek w zakresie dotyczącym gminy Komprachcice, składającej się z 9 sołectw, obejmuje włączenie do terytorium Miasta Opola sołectwa: **Chmielowice** o powierzchni 335,63 ha oraz **Żerkowice** o powierzchni 196,68 ha.¹² Sołectwa te stanowią 10% powierzchni gminy Komprachcice. Przyszły rozwój gminy Komprachcice ukierunkowany jest w obowiązującej dla gminy uchwale nr XVI/93/12 Rady Gminy Komprachcice z dnia 18 października 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy Komprachcice uchwalono 8 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i obejmują one około 12% powierzchni gminy. Dominującym przeznaczeniem, określonym w ww. planach jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz towarzysząca jej terenom funkcja rolnicza i leśna. Część planów została opracowana ze względu na przebieg infrastruktury technicznej, tj. linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia.¹³ Z analizy dokumentów planistycznych wynika, iż tereny obejmujące sołectwa Żerkowice i Chmielowice posiadają obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wskazane akty prawa miejscowego przewidują głównie rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w małym stopniu usługi publiczne.

Z informacji o gminie Komprachcice wyrażonej w uchwale nr XIII.77.2016 Rady Gminy Komprachcice z dnia 29 lutego 2016 roku w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej wyłączenia obszaru sołectwa Chmielowice i obszaru sołectwa Żerkowice z granic Gminy Komprachcice i włączenia ich do granic Miasta Opola wynika, iż gmina ta w aktualnym kształcie istnieje od 43 lat. Położona jest w centralnym obszarze województwa, w bezpośrednim sąsiedztwie Miasta Opola. W wyniku położenia w zasięgu dużego ośrodka miejskiego oraz warunków naturalnych wykształciły się jej dwie zasadnicze funkcje: rolnicza oraz mieszkaniowa.¹⁴

¹² Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 36.

¹³ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola Rady Miasta Opola z 31.03.2016 r., Załącznik nr 6 do wniosku, część pierwsza: Analiza infrastruktury technicznej i społecznej, układu urbanistycznego i komunikacyjnego oraz zagospodarowania terenu gmin objętych wnioskiem, str. 18.

¹⁴ Uchwała nr XIII.77.2016 Rady Gminy Komprachcice z 29 lutego 2016 roku w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej wyłączenia obszaru sołectwa Chmielowice i obszaru sołectwa Żerkowice z granic Gminy Komprachcice i włączenia ich do granic Miasta Opola, str.2.

Drogowy układ komunikacyjny w gminie tworzą droga wojewódzka nr 435 łącząca Opole z drogą krajową nr 46 w okolicach węzła Prądy na autostradzie A4 oraz drogą powiatową, a także sieć dróg gminnych i osiedlowych. W **sołectwie Żerkowice** oraz w **sołectwie Chmielowice** przeprowadzono szereg inwestycji drogowych w postaci remontów, budowy dróg wraz z oświetleniem. Przez teren gminy przebiegają dwie linie kolejowe - regionalna Opole – Nysa oraz linia Opole – Wrocław. Do wszystkich miejscowości gminy dojeżdżają autobusy komunikacji miejskiej Opola. Gmina jest w 100% skanalizowana i zwodociągowana.¹⁵

We wniosku z dnia 31 marca 2016 r. wskazuje się, iż w obecnych granicach administracyjnych Opola i gmin sąsiednich nie ma możliwości prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, co wynika z jednej strony z obowiązującego systemu prawnego, a z drugiej z lokalnie prowadzonej polityki przestrzennej. Przede wszystkim brak obowiązku opracowywania i aktualizowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przekłada się na punktowe planowanie zagospodarowania przestrzeni, np. w miejscach atrakcyjnych pod względem inwestycji.¹⁶ Wskazuje się również, iż zmiana ma na celu zapewnienie spójności funkcjonalno-przestrzennej gmin w miejscach ich styków. Starano się tak zaprojektować granice, by żadna z gmin nie straciła swojego głównego poziomu obsługi. Włączono te tereny, które zarówno przestrzennie jak i funkcjonalnie powiązane są z Opolem, mają predyspozycje do rozwoju stref aktywności gospodarczych lub stanowią zaplecze mieszkaniowe.¹⁷

We wniosku wskazuje się na następujące dokumenty wyznaczające uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Komprachcice:

- uchwała nr X.58.2015 Rady Gminy Komprachcice z dnia 25 listopada 2015 r. *w sprawie przyjęcia programu rozwoju - „Strategia Rozwoju Gminy Komprachcice na okres 2016 – 2020 z perspektywą do roku 2025”;*
- uchwała nr XVII/93/12 Rady Gminy Komprachcice z dnia 18 października 2012 r. *w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komprachcice.*¹⁸

Dodatkowo podkreślenia wymaga, iż na terenie obszarów analizowanych obowiązują zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przyjęte:

- uchwałą Nr XV/108/04 Rady Gminy Komprachcice z dnia 23 czerwca 2004 r. *w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Chmielowice*

¹⁵ Tamże, str. 3

¹⁶ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 27;

¹⁷ Tamże, str. 28

¹⁸ Tamże, str. 14

- *Żerkowice – w południowej części tego sołectwa wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 435,*
- *uchwałą Nr XXXI/231/06 Rady Gminy w Komprachcicach z dnia 26 czerwca 2006 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Chmielowice oraz*
- *uchwałą nr XVI/92/12 Rady Gminy Komprachcice z 18 października 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów, przez które przebiega trasa dwutorowej linii elektroenergetycznej 110kV relacji Groszowice - Hermanowice z wcięciem do GPZ Gracze, na terenie gminy Komprachcice.*

Na obszarze sołectw Chmielowice i Żerkowice objętych ww. miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dominują tereny oznaczone symbolem **MN** - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Dla terenu północnej części sołectwa Żerkowice, po obu stronach przebiegającej przez ten teren linii kolejowej relacji Opole-Wrocław, brak jest miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z zapisami uchwały nr XVI/93/12 Rady Gminy Komprachcice z dnia 18 października 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komprachcice teren ten został przeznaczony na cele rolnicze. Funkcja rolnicza, zgodnie z zapisami uchwały nr XIV/243/15 Rady Miasta Opola z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Bierkowice-Zachód w Opolu kontynuowana jest w niewielkim stopniu również na terenie Miasta Opola, który następnie (kierując się na północ od granicy z gminą Komprachcice i sołectwem Żerkowice) został przeznaczony pod mieszkalnictwo jednorodzinne.

Natomiast w przeważającej części terenu Miasta Opola bezpośrednio usytuowanego względem sołectwa Żerkowice i Chmielowice brak jest uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a kierunki zagospodarowania tych terenów wyznaczają zapisy uchwały nr LXXI/745/10 Rady Miasta Opola z 26 sierpnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Opola, które określają je jako obszar **15 Z – Prószkówka**. Obszar położony jest w strefie zieleni i wód powierzchniowych, a celem jego wyznaczenia jest utworzenie korytarza ekologicznego wzdłuż Prószkówki i zachowanie istniejących walorów przyrodniczych, w tym kompleksów zieleni. Oprócz łąk, pastwisk i zadrzewień, w obszarze znajduje się kilka budynków jednorodzinnych wzdłuż ulic: Sobótki i Żerkowickiej. Warunkiem

przeznaczenia nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe jest opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który określi kierunki kształtowania zabudowy mieszkaniowej.¹⁹

Natomiast na niewielkiej części gminy Komprachcice w bezpośrednim sąsiedztwie sołectwa Chmielowice i Żerkowice z terytorium Miasta Opola obowiązują zapisy uchwały nr XVI/93/12 Rady Gminy Komprachcice z 18 października 2012 r., w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Komprachcice, które oznaczają ten teren jako *obszar przestrzeni produkcyjnej*.²⁰ Przywołane we wniosku odniesienia do zapisów Strategii Rozwoju Gminy Komprachcice na okres 2016 – 2020 z perspektywą do roku 2025 wskazują, iż obszar gminy zatracza powoli swój wiejski charakter i nabierając charakteru podmiejskiego jest włączany w proces suburbanizacji/periurbanizacji, czyli procesowego rozwoju tkanki podmiejskiej poza ścisłym centrum miasta, w tym przypadku Opola. Ze względu na rozwój funkcji mieszkalnej, dostępności komunikacyjnej (w tym drogowej), obszar gminy stał się atrakcyjny dla mieszkańców miasta, którzy decydują się na wybudowanie swoich domów właśnie tutaj. Powstają osiedla o charakterze podmiejskim, z siatką dróg dostosowaną do potrzeb nowych mieszkańców. Ze względu na obudowywanie dróg domami zanikają granice między miejscowościami i obszar gminy przypomina jedną, wielką miejscowość zarówno w relacjach między sołectwami, jak i w odniesieniu do wsi gmin sąsiednich.²¹

W przywołanej powyżej Strategii Rozwoju Gminy Komprachcice wskazuje się również, iż dla zachowania specyfiki obszaru (wiejskiego) oraz wykorzystania jej w rozwoju przestrzennym, społecznym i gospodarczym należy utrzymać i promować tę odrębność, unikając zmiany zagospodarowania wsi na typowe podmiejskie osiedla wielofunkcyjne, w których nie uwzględnia się tradycyjnych form budownictwa, czy zagospodarowania terenów zielonych. Takie zagrożenie wynika zwłaszcza z narzuconej przez bliskość miasta funkcji mieszkalnej gminy Komprachcice. Poddanie się tendencjom miejskim na teren wiejski może w przyszłości doprowadzić do ujednoczenia wsi gminy z układem przestrzennym Opola. Rozwój przestrzenny suburbiów jest procesem nieuniknionym, wynikającym z konieczności zaspokojenia niezbędnych potrzeb współczesnego człowieka, ale należy

¹⁹ Uchwała nr LXXI/745/10 Rady Miasta Opola z 26 sierpnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Opola, załącznik nr 1, str. 106.

²⁰ Uchwała nr XVI/93/12 Rady Gminy Komprachcice z 18 października 2012 r., w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Komprachcice, <http://bip.komprachcice.pl/1605/uchwaly-rady-gminy-2010-2014.html>

²¹ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 14.

pamiętać o pogodzeniu procesów urbanizacyjnych z zachowaniem zasobów przestrzennych.²²

Mając na uwadze powyższe, jak i układ urbanistyczny i charakter zabudowy obszaru analizowanego istnieją relacje funkcjonalno-przestrzenne pomiędzy tymi jednostkami osadniczymi a Miastem Opole.

2. Istniejące i planowane powiązania przestrzenne gminy **Prószków** z Miastem Opole.

Sołectwo Winów z gminy Prószków

Wniosek w zakresie dotyczącym gminy Prószków obejmuje włączenie do terytorium Miasta Opola sołectwa **Winów** o powierzchni 278,85 ha.²³ Obszar gminy Prószków tworzy 14 sołectw, z czego 2,3% tej powierzchni zajmuje sołectwo Winów. Teren sołectwa Winów znajduje się na osi drogi wojewódzkiej nr 414, łączącą Prudnik z obwodnicą Opola w miejscowości Wrzoski (gmina Dąbrowa, powiat Opolski).

Gmina Prószków zgodnie z obowiązującym studium podzielona jest na 2 obszary. W części północnej i wschodniej gminy dominują grunty orne, natomiast część południową stanowią tereny leśne – Bory Niemodlińskie. Pierwotna rolnicza funkcja obszaru gminy zmienia się i rozwija się w kierunku mieszkalnictwa, a także w kierunku funkcji produkcyjnych i usługowych, wynikającego z położenia między większymi ośrodkami osadniczymi oraz pod względem układu komunikacyjnego, tj. autostrady A4, drogi krajowej nr 45.²⁴

Gmina dysponuje 31 obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego stanowiącymi prawie 28% całkowitej jej powierzchni. Obszary objęte zapisami miejscowych planów obejmują wszystkie miejscowości w granicach ich istniejącego i planowanego zainwestowania.²⁵ Struktura funkcjonalno – przestrzenna obszaru gminy składa się z terenów otwartych, obszarów zabudowy, obszarów eksploatacji surowców mineralnych kopalni Folwark, położonych w północnej części miasta.²⁶

We wniosku z dnia 31 marca 2016 r. wskazuje się na następujące dokumenty wyznaczające uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Prószków:

- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Prószków na lata 2004-2015;

²² Uchwała nr X.58.2015 Rady Gminy Komprachcice z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia programu rozwoju - „Strategia Rozwoju Gminy Komprachcice na okres 2016 – 2020 z perspektywą do roku 2025”, str. 91 .

²³ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 36.

²⁴ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., Załącznik nr 6 do wniosku, część pierwsza: Analiza infrastruktury technicznej i społecznej, układu urbanistycznego i komunikacyjnego oraz zagospodarowania terenu gmin objętych wnioskiem, str. 20

²⁵ Tamże, str.20

²⁶ Tamże, str. 20.

- Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Prószków przyjęty uchwałą nr III/13/2014 Rady Miejskiej w Prószkowie z 18 grudnia 2014 r.²⁷

Podstawową funkcją w gminie jest rolnictwo. Dodatkową funkcją gminy jest mieszkalnictwo związane z położeniem gminy w pobliżu wielofunkcyjnego ośrodka jakim jest Opole. Funkcja mieszkaniowa dominuje w sąsiedztwie Miasta Opola (Winów i Górki). Odczuwalną tendencją wydaje się koncentracja nowej zabudowy, głównie mieszkaniowej jednorodzinnej w miejscowościach na północy gminy (Chrzążczyce, Górki, Winów) w związku z położeniem w sąsiedztwie obszaru Miasta Opola.²⁸

Na terenie sołectwa Winów obowiązują trzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przyjęte:

- uchwałą nr XXXI/290/2001 Rady Miejskiej w Prószkowie z dnia 24 września 2001 r. *w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Winów,*
- uchwałą Rady Miejskiej w Prószkowie nr VII/61/2007 z dnia 26 kwietnia 2007 r. *w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Winów - obszar zawarty pomiędzy: granicą administracyjną wsi - zachodnią granicą działek nr 1758/35, 1757/35, 1746/35, 1747/35, 1748/35 - ulicą Polną i wschodnią granicą działki nr 1116/35,*
- uchwałą nr XXI/163/2012 Rady Miejskiej w Prószkowie z dnia 11 października 2012 r. *w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru, przez który przebiega trasa napowietrznej, dwutorowej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Groszowice - Hermanowice wraz z wcięciem GPZ Gracze na terenie gminy Prószków.*

Na obszarze tym przeważają tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną. Dla terenu Miasta Opola bezpośrednio sąsiadującego z sołectwem Winów obowiązują zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą Nr XXXIII/343/08 Rady Miasta Opola z dnia 3 lipca 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie Wójtowej Wsi w Opolu.

Na obszarze tym przeważają tereny oznaczone symbolem MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

²⁷ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 15.

²⁸ Tamże, str. 15.

Biorąc pod uwagę układ urbanistyczny i charakter zabudowy obszaru analizowanego można stwierdzić, iż istnieją relacje funkcjonalno-przestrzenne pomiędzy tą jednostką osadniczą a Miastem Opole.

3. Istniejące i planowane powiązania przestrzenne gminy **Dobrzeń Wielki** z Miastem Opole.

Sołectwa: Czarnowąsy, Krzanowice, Świerkle, Borki i część sołectw: Brzezie i Dobrzeń Mały z gminy Dobrzeń Wielki

Wniosek w zakresie dotyczącym gminy Dobrzeń Wielki obejmuje włączenie do terytorium miasta sołectwa Borki o pow. 160,98 ha, sołectwa Czarnowąsy o pow. 1534,32 ha, sołectwa Krzanowice o pow. 226,39 ha, sołectwa Świerkle o pow. 463,43 ha, części sołectwa Brzezie o pow. 258,24 ha (tj. ponad 25 % powierzchni sołectwa – przypis własny), część sołectwa Dobrzeń Mały o pow. 110,40 ha (tj. ponad 21 % powierzchni sołectwa- przypis własny).²⁹ Obszar objęty wnioskiem stanowi około 23% powierzchni gminy Dobrzeń Wielki.

Gmina Dobrzeń Wielki zgodnie z kierunkami rozwoju gminy wycofuje się z funkcji rolnych i leśnych na rzecz rozwoju zabudowy mieszkaniowo – usługowej i stref aktywności gospodarczej. Jej istniejąca zabudowa, głównie mieszkaniowo-usługowa przylega do granic miasta. W sołectwie Czarnowąsy i Borki dominującym kierunkiem rozwoju jest zabudowa mieszkaniowa i usługowa zlokalizowana wzdłuż drogi wojewódzkiej Opole – Namysłów, część terenów położonych w dolinach rzek oraz wzdłuż sieci infrastruktury technicznej przeznaczono na rolnictwo. Na terenie sołectwa Krzanowice dominują podobne kierunki rozwojowe, ale z większą dominacją usług. Na terenie sołectw: Borki, Dobrzeń Mały i Brzezie Gminy Dobrzeń Wielki znajduje się Elektrownia Opole zajmująca obszar o powierzchni około 100 ha. Tereny funkcjonalne związane z Elektrownią położone są także na obszarze innych sołectw gminy Dobrzeń Wielki, jak również gminy Opole. Dotyczy to np. miejsc składowania popiołów w Opolu, napowietrznych linii elektroenergetycznych, komunikacji itp. Będąca w fazie realizacji budowa obwodnicy miejscowości Czarnowąsy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 454 wzmocnia powiązanie układu komunikacyjnego tej części gminy z układem Opola. Zgodnie z zapisami studium możliwa jest rozbudowa Elektrowni, w tym budowa portu na Odrze w Dobrzeń Małym.³⁰

Z analizy załączonych do wniosku dokumentów planistycznych wynika, że w gminie Dobrzeń Wielki obowiązują 31 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,

²⁹ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 36

³⁰ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., Załącznik nr 6 do wniosku, część pierwsza: Analiza infrastruktury technicznej i społecznej, układu urbanistycznego i komunikacyjnego oraz zagospodarowania terenu gmin objętych wnioskiem, str. 16.

obejmujących około 43% powierzchni gminy i w związku z tym istotnie wpływających na kształtowanie struktury funkcjonalno- przestrzennej jednostki osadniczej.³¹

We wniosku wskazuje się na następujące dokumenty wyznaczające uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy:

1. uchwała nr XXXV/336/2013 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzeń Wielki;
2. uchwała nr III/16/2014 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Dobrzeń Wielki na lata 2014-2020”.³²

W zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzeń Wielki wskazano, iż: *Jakkolwiek dominującymi funkcjami gminy Dobrzeń Wielki są rolnictwo, leśnictwo i przemysł związany z Elektrownią Opole, to w perspektywie najbliższych lat, po zrealizowaniu założonego w studium rozwoju gospodarczego gminy opartego na wzroście budownictwa mieszkaniowego, aktywności gospodarczej i usług pozarolniczych, właśnie te funkcje przejmą rolę wiodącą. Rozwój zabudowy mieszkaniowej przewidziany jest w sąsiedztwie Miasta Opola tj. obrębach Czarnowąsy, Dobrzeń Mały, Dobrzeń Wielki, Brzezcie, Chróścice.*³³

Ponadto w zmianie studium wskazano, iż na rozwój przestrzenny Gminy Dobrzeń wpływ ma sąsiedztwo Miasta Opola. Zgodnie z treścią tego dokumentu: *Charakter tego sąsiedztwa znajduje odbicie w powiązaniach komunikacyjnych (obwodnica Miasta Opola na przebiegu dróg krajowych, droga wojewódzka Opole – Namysłów, linia kolejowa, rzeka Odra) i infrastrukturalnych (linie energetyczne, telekomunikacyjne, magistrale gazowe) oraz przede wszystkim w znacznie większym zainteresowaniu terenami pod inwestycje, zwłaszcza mieszkaniowe, usługowe i rekreacyjne, przemysłowe, niż wskazują na to potrzeby wynikające ze stanu ludności i prognoz demograficznych gminy. Rozwój przestrzenny gminy wiąże się też z potencjałem przemysłowo- energetycznym jakim jest Elektrownia Opole w Brzeziu. Wymienione powiązania strukturalne z Opolem, dodatkowo także czynniki demograficzne, spowodowały zamiar formalnego utworzenia Aglomeracji Opolskiej. W jej granice, oprócz gminy Dobrzeń Wielki przewiduje się włączenie gmin i ośrodków miejskich otaczających Opole (Chrząstowice, Dąbrowa, Gogolin, Izbicko, Komprachcice,*

³¹ Tamże, str. 16

³² Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola Rady z 31.03.2016 r, str. 13.

³³ Uchwała nr XXXV/336/2013 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrzeń Wielki. Rozdział III kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, str. 5. <http://bjp.dobrzeńwielki.pl/1004/zmiana-studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-gminy-dobrzeń-wielki.html> (dostęp: 13.04.2016).

*Krapkowice, Lewin Brzeski, Łubniany, Murów, Niemodlin, Opole, Ozimek, Popielów, Prószków, Strzeleczyki, Tarnów Opolski, Tułowice, Turawa, Walce i Zdzeszowice).*³⁴

Rada Gminy Opole we wniosku powołując się na zapisy studium wskazuje, iż: *w części południowej gminy, bardzo intensywnie zagospodarowanej i zabudowanej, doszło do zatarcia granic pomiędzy zabudową Miasta Opola i ciągiem miejscowości gminy wzdłuż drogi wojewódzkiej 454: Czarnowąsy – Borki – Dobrzeń Mały – Dobrzeń Wielki. Pozostałe miejscowości gminy zachowały nie tylko odrębność ale również swój układ przestrzenny.*³⁵ Główną infrastrukturą komunikacyjną łączącą Miasto Opole z gminą Dobrzeń Wielki jest droga wojewódzka nr 454. Uzupełniają ją drogi o charakterze lokalnym.

Obszar południowy sołectwa Czarnowąsy, zgodnie z uchwałą nr XXX/206/2009 Rady Gminy w Dobrzenu Wielkim z dnia 12 lutego 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Czarnowąsy, został przeznaczony głównie pod zabudowę mieszkaniową oraz mieszkaniowo – usługową. Funkcje te przeważają również na obszarze Miasta Opola przylegającym do południowej części sołectwa Czarnowąsy, po stronie wschodniej przebiegającej przez ten teren drogi wojewódzkiej nr 454 - na którym obowiązuje uchwała nr XXXV/365/08 Rady Miasta Opola z dnia 28 sierpnia 2008 r. *w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów w rejonie ulicy Mikołaja w Opolu* (obejmująca obszar o stosunkowo niewielkiej powierzchni) oraz uchwała nr LXXI/745/10 Rady Miasta Opola z dnia 26 sierpnia 2010 r. *w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Opola.*

Również teren usytuowany po stronie zachodniej ww. drogi, na którym obowiązuje uchwała nr XXVI/212/04 Rady Miasta Opola z dnia 29 stycznia 2004 r. *w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie ulic: Gawędy, Jana Sobieskiego i Grodzkiej w Opolu* został przeznaczony w przeważającej mierze pod funkcje mieszkaniowe oraz tereny zabudowy usług wytwórczych, warsztatów, składów i magazynów.

Południowo-zachodni obszar sołectwa Czarnowąsy (na zachód od przebiegającej przez teren tego sołectwa linii kolejowej) nie został objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie zapisami uchwały nr XXXV/336/2013 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 19 grudnia 2013 r. *w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzeń Wielki* obszar

³⁴ Tamże, str. 5.

³⁵ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 13.

ten oznaczono jako tereny rolne w obszarach ciągów ekologicznych, z zakazem zabudowy za wyjątkiem inwestycji infrastrukturalnych i komunikacyjnych, drogi wojewódzkiej oraz tereny rolne w obszarach ciągów ekologicznych, zagrożone powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia Q1% i Q10%, z zakazem zabudowy za wyjątkiem inwestycji infrastrukturalnych i komunikacyjnych. Przylegający do tego obszaru sołectwa Czarnowąsy teren Miasta Opola oznaczony został, zgodnie uchwałą nr LXXI/745/10 Rady Miasta Opola z dnia 26 sierpnia 2010 r. w sprawie *uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Opola, jako strefa zieleni i wód powierzchniowych*.³⁶

Południowo-wschodnią część sołectwa Czarnowąsy stanowią obszary oznaczone w studium jako tereny rolne w obszarach ciągów ekologicznych, z zakazem zabudowy za wyjątkiem inwestycji infrastrukturalnych i komunikacyjnych oraz tereny objęte ww. uchwałą nr XXX/206/2009 Rady Gminy w Dobrzenu Wielkim z dnia 12 lutego 2009 r. o *funkcji rolniczej*. Po stronie Miasta Opola z ww. obszarem sołectwa Czarnowąsy, graniczą tereny oznaczone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Opola jako tereny położone w strefie zieleni i wód powierzchniowych³⁷, jak również tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej wzdłuż osi drogi między Czarnowásami a Krzanowicami (zgodnie z uchwałą nr XXV/213/04 Rady Miasta Opola z dnia 29 stycznia 2004 r. w sprawie *uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ul. Krzanowicką i rzeką Swornicą w Opolu*). Opisany powyżej teren Miasta Opola od strony wschodniej graniczy również z sołectwem Krzanowice.

Do granicy z sołectwem Krzanowice, w niewielkiej części, odpowiednio od strony wschodniej tego sołectwa oraz od strony południowej, przylegają tereny Miasta Opola objęte zapisami:

- uchwały nr XXV/213/04 Rady Miasta Opola z dnia 29 stycznia 2004 r. w sprawie *uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ul. Krzanowicką i rzeką Swornicą w Opolu – oznaczone jako tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej wzdłuż osi drogi Czarnowąsy-Krzanowice*.
- uchwały nr VIII/108/99 Rady Miasta Opola z dnia 22 kwietnia 1999 r. w sprawie *uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego*

³⁶ Uchwała nr LXXI/745/10 Rady Miasta Opola z dnia 26 sierpnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Opola

³⁷ Uchwała nr LXXI/745/10 Rady Miasta Opola z dnia 26 sierpnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Opola

"Odra II" w Opolu, oznaczone jako tereny użytków rolnych i tereny powierzchniowej eksploatacji złoża wapienia i margla.

Natomiast po stronie sołectwa Krzanowice obszary objęte uchwałą:

- nr XXXV/336/2013 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie *uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobrzeń Wielki* – oznaczone zostały jako tereny rolne w obszarach ciągów ekologicznych, z zakazem zabudowy za wyjątkiem inwestycji infrastrukturalnych i komunikacyjnych (obszar leżący w północnej części sołectwa Krzanowice);
- nr XXIII/271/2001 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 1 lutego 2001 r. w sprawie *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Krzanowice* – stanowią tereny o przeważającym przeznaczeniu po zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz tereny usług i aktywności gospodarczej (obszar leżący w centralnej części sołectwa Krzanowice);
- nr XV/149/2011 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie *uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części południowej obrębu Krzanowice* – stanowią tereny o przeważającym przeznaczeniu pod zabudowę usługową i usług komercyjnych z dopuszczeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² (obszar leżący w południowej części sołectwa Krzanowice).

Na pozostałym obszarze objętym wnioskiem, tj. terenie: sołectwa Brzezcie, części sołectwa Borki, części sołectwa Dobrzeń Mały i sołectwa Świerkle, nie przylegających do granicy Miasta Opola, obowiązują wskazane poniżej miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie sołectwa Borki obowiązuje:

- uchwała nr XXI/241/2000 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 14 grudnia 2000 r. w sprawie *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Borki*;
- uchwała nr XXX/254/2009 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 9 lipca 2009 r. w sprawie *uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy mieszkaniowej we wsi Dobrzeń Mały, Brzezcie i Borki oraz terenów użytków rolnych we wsi Dobrzeń Wielki i Dobrzeń Mały*;
- uchwała nr XXXIV/381/2002 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie *uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania*

przestrzennego terenu budowy nabrzeża przeładunkowego wraz z planem składowym, drogą dojazdową oraz przenośników węgla położonego na gruntach wsi Dobrzeń Mały, Czarnowąsy, Borki;

- uchwała nr XLIII/349/2006 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 31 sierpnia 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów przemysłowych w gminie Dobrzeń Wielki.

W sołectwie Borki przeważa zabudowa mieszkaniowa, zagrodowa i gospodarcza związana z produkcją rolną.

Na terenie sołectwa Świerkle obowiązuje:

- uchwała nr XX/231/2000 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 16 listopada 2000 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Świerkle;
- uchwała nr XXIX/203/2009 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 8 stycznia 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów rolniczej zabudowy produkcyjnej w Świerklach;
- uchwała nr XXX/285/2013 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 27 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ŚWIERKLE-2.

Obszar objęty ww. aktami przeznaczony został pod zabudowę mieszkaniową o niskiej intensywności oraz pod rolniczą zabudowę produkcyjną.

Na części terenu sołectwa Brzezcie obowiązuje:

- uchwała nr XXX/254/2009 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 9 lipca 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy mieszkaniowej we wsi Dobrzeń Mały, Brzezcie i Borki oraz terenów użytków rolnych we wsi Dobrzeń Wielki i Dobrzeń Mały;
- uchwała nr XLIII/349/2006 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 31 sierpnia 2006r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów przemysłowych w gminie Dobrzeń;
- uchwała Nr XIII/145/99 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 29 grudnia 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Brzezcie – Wschód;

- uchwała Nr XX/230/2000 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 16 listopada 2000 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Brzezie.

Zgodnie z ww. aktami na terenie sołectwa Brzezie występują obszary głównie przeznaczone pod zabudowę przemysłowo-usługową, w dużo mniejszym stopniu tereny mieszkaniowe. Część sołectwa objęta wnioskiem stanowi obszar zurbanizowany

Na terenie sołectwa Dobrzeń Mały obowiązują :

- uchwała nr XXXIV/381/2002 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 25 kwietnia 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu budowy nabrzeża przeładunkowego wraz z planem składowym, drogą dojazdową oraz przenośników węgla położonego na gruntach wsi Dobrzeń Mały, Czarnowąsy, Borki;
- uchwała nr XXX/254/2009 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 9 lipca 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów zabudowy mieszkaniowej we wsi Dobrzeń Mały, Brzezie i Borki oraz terenów użytków rolnych we wsi Dobrzeń Wielki i Dobrzeń Mały;
- uchwała Nr XXIV/286/2001 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 22 marca 2001 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Dobrzeń Mały;
- uchwała Nr XXXIX/394/2014 Rady Gminy Dobrzeń Wielki z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego korytarza energetycznego dla linii 400 i 110 kV na przedpolu stacji "Dobrzeń".

Zgodnie z powyższymi aktami, na obszarze tego sołectwa objętym wnioskiem z dnia 31 marca 2016 r., wzdłuż osi drogi wojewódzkiej nr 454, przeważają tereny mieszkaniowo-usługowe, występują również tereny rolnicze, łąk i pastwisk, tereny portu rzecznego, tereny kolejowe i urządzeń elektroenergetycznych.

Pomimo braku wyraźnych relacji funkcjonalno-przestrzennych sołectwa Świerkle z Miastem Opole, biorąc pod uwagę układ urbanistyczny i charakter zabudowy obszaru analizowanego zauważalne są relacje funkcjonalno-przestrzenne zwłaszcza pomiędzy sołectwami Czarnowąsy, Krzanowice, Borki, częścią sołectwa Dobrzeń Mały oraz częścią sołectwa Brzezie a Miastem Opole.

4. Istniejące i planowane powiązania przestrzenne gminy **Turawa** z Miastem Opole.

Sołectwo Zawada z gminy Turawa

Wniosek w zakresie dotyczącym gminy Turawa obejmuje włączenie do terytorium Miasta Opola części obrębu ewidencyjnego Zawada o powierzchni 87,87 ha (stanowiącego około 0,5% powierzchni całej gminy – przypis własny), który znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Miasta Opola.³⁸

Część miejscowości Zawada posiada typowo miejski charakter. Zabudowania mieszkalne (Osiedle Zawada) leżą przy samej granicy miasta i sąsiadują z zabudowaniami mieszkalnymi Opola. Charakter zabudowy na tym terenie wskazuje jednoznacznie na pozarolnicze źródło utrzymania mieszkańców.³⁹

Na terenie gminy Turawa obecnie obowiązuje uchwała nr XL/256/2010 Rady Gminy Turawa z 5 listopada 2010 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turawa. Wytyczne kierunkowe w zakresie zagospodarowania przestrzennego gminy Turawa uwzględniają następujące funkcje: budownictwo mieszkaniowe, usługi, infrastruktura społeczna, infrastruktura techniczna, turystyka, sport, rekreacja, rolnictwo i przemysł, ochrona środowiska naturalnego. Usytuowanie gminy w regionie jest korzystne. Wpływ na to ma szczególnie położenie geograficzne oraz przebiegające przez obszar gminy szlaki transportowe, drogowe oraz linia kolejowa łącząca Opole i Kluczbork. Za jednostki rozwojowe w gminie Turawa uznać należy miejscowości o stosunkowo dobrze wykształconych funkcjach usługowych. Dla terenów preferowanego rozwoju funkcji mieszkaniowych należy przyjmować zasadę wyposażania ich w niezbędne obiekty i urządzenia infrastruktury społecznej, dopuszczając realizację usług podstawowych w formie urządzeń wbudowanych lub wolnostojących.⁴⁰

Przez teren gminy Turawa przebiega linia kolejowa nr 301 relacji Opole – Jełowa – Kluczbork – Namysłów. Jest to linia jednotorowa i niezelektryfikowana. Posiada ona drugorzędne znaczenie dla ruchu osobowego i towarowego. Przez gminę przebiega również jedna droga krajowa nr 45, która przecina miejscowości Zawada – Węgry – Osowiec Śl. – Bierdzany. Jest to droga relacji granica państwa – Chałupki – Krzyżanowice – Racibórz – Krapkowice – Opole – Kluczbork – Praszka – Wieluń – Złoczew. Droga zapewnia powiązania międzyregionalne z Poznaniem, Łodzią, Warszawą oraz przejściem granicznym w Chałupkach. Na szczeblu regionalnym łączy gminę z Kluczborkiem i Opolem. Przez gminę przebiegają dwie drogi wojewódzkie:

³⁸ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 36

³⁹ Tamże, str. 15

⁴⁰ Uchwała nr XL/256/2010 Rady Gminy Turawa z 5 listopada 2010 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Turawa, str. 12.

- droga wojewódzka nr 463, klasy technicznej – Z, relacji Bierdzany – Ozimek, na terenie gminy przebiega przez wieś Bierdzany, Ligota Turawska oraz Kadłub Turawskim.
- droga wojewódzka nr 494, klasy technicznej – Z, relacji Bierdzany – Olesno – Częstochowa – Gliwice, niewielki odcinek tej drogi przebiega przez tereny wsi Bierdzany.⁴¹

Na analizowanym terenie gminy Turawa obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przyjęte:

- uchwałą nr XXIX/236/2005 Rady Gminy Turawa z dnia 25 listopada 2005 r. *w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Terenu Usług Publicznych i Komercyjnych wsi Zawada Gmina Turawa;*
- uchwałą nr VIII/36/2011 Rady Gminy Turawa z dnia 25 sierpnia 2011 r. *w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu usług publicznych i komercyjnych wsi Zawada gmina Turawa, uchwalonego uchwałą nr XXIX/236/2005 Rady Gminy Turawa z dnia 25.11.2005 r.*

Teren będący przedmiotem wniosku, zgodnie z ww. uchwałami posiada funkcję mieszaną: tereny usług – obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej powyżej 2000 m², tereny usług i usług publicznych, tereny i obiekty obsługi komunikacji i transportu, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, magazyny i handel hurtowy, usługi kultury i rozrywki, usługi powszechne, usługi turystyki, usługi zdrowia i opieki, usługi sportu i rekreacji. Na terenie Miasta Opola w bezpośrednim sąsiedztwie z terenem gminy Turawa objętym wnioskiem obowiązują zapisy uchwały LXXI/745/10 Rady Miasta Opola z dnia 26 sierpnia 2010 r. *w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Opola.* Teren ten został oznaczony w tym studium jako *obszar 50M – rejon ulicy Wiejskiej i Wygonowej.* Zgodnie z zapisami powyższego studium *obszar położony jest w strefie mieszkaniowej. Istniejąca zabudowa zlokalizowana jest wzdłuż ulicy Wiejskiej. Duże znaczenie odgrywa także zabudowa zagrodowa, którą stopniowo przekształca się w zabudowę jednorodziną często połączoną z usługami. Ze względu na sąsiedztwo obwodnicy północnej dopuszcza się tu lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m². W bezpośrednim sąsiedztwie położone są obszary: 26M, 25M, 27M, 47M.*⁴²

Na terenie Miasta Opole w bezpośrednim sąsiedztwie ww. terenu gminy Turawa obowiązują również zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przyjęte:

⁴¹ Tamże, str. 76.

⁴² uchwały LXXI/745/10 Rady Miasta Opola z 26 sierpnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Opola – załącznik nr 1, str. 156 .

- uchwałą nr XIV/188/11 Rady Miasta Opola z dnia 25 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Gosławice I" w Opolu, zgodnie z którą objęty tym planem obszar posiada przeznaczenie głównie pod lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz pod usługi sportu i rekreacji z zielenią urządzoną;
- uchwałą nr VII/78/15 Rady Miasta w Opolu z dnia 26 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Gosławice II" w Opolu, zgodnie z którą objęty tym planem obszar posiada przeznaczenie, m. in. o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowej wielorodzinnej, usług administracji, usług opieki zdrowotnej, usług oświaty, usług sportu i rekreacji, usług turystyki, usługi kultury, usługi opieki zdrowotnej. Na terenie objętym planem dominuje funkcja mieszkaniowa;
- uchwałą nr XXII/383/16 Rady Miasta Opola z 28 stycznia 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ul. Arki Bożka – obwodnica w Opolu. Na terenie objętym tym planem dominuje funkcja rolnicza, która graniczy z funkcją zieleni naturalnej określona w uchwale nr XL 256/2010 z dnia 5 listopada 2010. r - Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Turawa.

Biorąc pod uwagę układ urbanistyczny i charakter zabudowy obszaru analizowanego istnieją relacje funkcjonalno- przestrzenne pomiędzy tymi jednostkami osadniczymi a Miastem Opole.

5. Istniejące i planowane powiązania przestrzenne gminy **Dąbrowa** z Miastem Opole.

Sołectwo Sławice, Wrzoski i część sołectwa Karczów z gminy Dąbrowa

Wniosek w zakresie dotyczącym gminy Dąbrowa, obejmuje włączenie do terytorium Miasta Opola sołectwa Sławice o pow. 616,94 ha oraz sołectwa Wrzoski o pow. 593,63 ha oraz części sołectwa Karczów o pow. 457,56 ha⁴³ (tj. około 40% powierzchni sołectwa⁴⁴).

Gmina Dąbrowa, składająca się z 15 sołectw, ma charakter rolniczy, jednakże przyjmuje się rozwój mieszkalnictwa oraz przemysłu i usług, w szczególności na terenach inwestycyjnych w pobliżu węzła drogowego „Prądy” oraz w Dąbrowie i Karczowie.⁴⁵

⁴³ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 36

⁴⁴ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r. Załącznik nr 6 do wniosku, część pierwsza: Analiza infrastruktury technicznej i społecznej, układu urbanistycznego i komunikacyjnego oraz zagospodarowania terenu gmin objętych wnioskiem, str. 14.

⁴⁵ Tamże, str. 14

Przez teren gminy przebiegają 2 drogi krajowe: droga krajowa nr 46 łącząca Kotlinę Kłodzką z Opolem, Lublińcem oraz Częstochową, oraz droga krajowa nr 49 łącząca Zgorzelec z Korczową.

W uzasadnieniu uchwały Nr XVI/109/16 Rady Gminy Dąbrowa z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie proponowanej zmiany granic Gminy Dąbrowa, polegającej na wyłączeniu obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski, części obszaru sołectwa Karczów i włączeniu ich do Miasta Opola, władze gminy wskazują na powiązanie infrastruktury kanalizacji sanitarnej z Miastem Opolem.⁴⁶

We wniosku wskazuje się na następujące dokumenty wyznaczające uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa:

- uchwała nr V/21/11 Rady Gminy Dąbrowa z dnia 10 lutego 2011 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa;
- Zintegrowana Strategia Rozwojów Obszarów Wiejskich Gminy Dąbrowa.⁴⁷

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa wskazano, iż miejscowość Dąbrowa pełni funkcję lokalnego centrum rozwoju, które jest istotnym czynnikiem wzrostu i kumuluje usługi oraz inne działalności gospodarcze w skali umożliwiającej społeczny i ekonomiczny rozwój sąsiadujących z nim ośrodków. Natomiast ww. sołectwa wskazano jako ośrodki pośredniego poziomu obsługi z poszerzonym programem usługowym. Jako funkcje rozwojowe tych sołectw wskazano rolnictwo, mieszkalnictwo działalność produkcyjną a także usługi rynkowe.⁴⁸ Podkreślić przy tym należy, iż we wszystkich trzech sołectwach wskazano, iż w trakcie sporządzania studium wpływały wnioski o zmianę przeznaczenia gruntów, głównie pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową, co wskazuje na rozwój urbanistyczny.⁴⁹

Zgodnie z treścią wniosku Rady Miasta Opola wskazano, iż w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa: *gmina Dąbrowa jest obecnie atrakcyjnym miejscem pod względem osadnictwa, zwłaszcza dla mieszkańców pobliskiego Miasta Opola, a świadczy o tym między innymi obserwowane od kilku lat dodatnie saldo migracji. Należy nadmienić, że popularność ta dotyczy przed wszystkim miejscowości położonych blisko Opola oraz z dala od potencjalnych*

⁴⁶ Uchwała nr XVI/109/16 Rady Gminy Dąbrowa z dnia 3 marca 2016 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie proponowanej zmiany granic Gminy Dąbrowa, polegającej na wyłączeniu obszaru sołectwa Sławice, obszaru sołectwa Wrzoski, części obszaru sołectwa Karczów i włączeniu ich do miasta Opola, str. 15.

⁴⁷ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 12-13.

⁴⁸ Uchwała nr V/21/11 Rady Gminy Dąbrowa z dnia 10 lutego 2011 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa, załącznik nr 1, str. 80, <http://bjp.gminadabrowa.pl/index.php?p=16>, (dostęp: 13.04.2016).

⁴⁹ Tamże, str.: 92, 115, 117.

zagrożeń powodziowych. Należy więc w dalszym ciągu promować tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe, licząc głównie na uniknięcie odpływu własnej społeczności. Ponadto w dokumencie wskazano, iż: *Funkcja mieszkaniowa jest dominującym przeznaczeniem terenów zainwestowanych w gminie, wynika i generuje rozwój gminy. Gmina Dąbrowa ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo Miasta Opola jest atrakcyjnym terenem jego zaplecza mieszkaniowego.*⁵⁰ Jak wynika z wniosku z dnia 31 marca 2016 r. cyt.: *w sołectwie Sławice przewidziano znaczny wzrost terenów przewidzianych pod rozwój zabudowy mieszkaniowej oraz usług w sąsiedztwie drogi krajowej nr 46 i nr 94 (obwodnicy północnej Opola). W sołectwie Wrzoski i części sołectwa Karczów przewidziano nowe tereny inwestycyjne.*⁵¹ Z analizy dokumentów planistycznych wynika, że w gminie Dąbrowa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązują jedynie na marginalnym procencie jej powierzchni i w związku z tym nie mają istotnego wpływu na kształtowanie jej struktury funkcjonalno -przestrzennej. W gminie Dąbrowa obowiązuje 13 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które zajmują powierzchnię około 298 ha, co stanowi 3% powierzchni gminy.⁵²

Dla terenu sołectwa Sławice brak jest obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

*W sołectwie Wrzoski obowiązują 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w 2001 r. i 2003 r. Są to niewielkie pod względem powierzchni opracowania, które przewidują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i drogi wewnętrzne oraz tereny usług handlu.*⁵³ Tereny objęte tymi opracowaniami planistycznymi nie są zlokalizowane przy granicy z Miastem Opole.

W sołectwie Karczów obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów usługowo-przemysłowych przy skrzyżowaniu dróg krajowych nr 46 i nr 96 oraz we wsi Karczów pod zabudowę mieszkaniowo-usługową. Żaden z terenów objętych powyższymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego nie przylega do granic Miasta Opola.⁵⁴

Natomiast na terenie Miasta Opola, graniczącym z obszarem gminy Dąbrowa objętym wnioskiem – obowiązuje obecnie 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Częściowo obszar ten nie posiada uchwalonych miejscowych planów

⁵⁰ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str.13.

⁵¹ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., Załącznik nr 6 do wniosku, część pierwsza: Analiza infrastruktury technicznej i społecznej, układu urbanistycznego i komunikacyjnego oraz zagospodarowania terenu gmin objętych wnioskiem, str. 14.

⁵² Tamże, str. 14.

⁵³ Tamże str. 14.

⁵⁴ Tamże str. 14.

zagospodarowania przestrzennego. Na terenach Miasta Opola, przylegających do południowej części sołectwa Sławice, występują tereny o przeznaczeniu produkcyjnym, zabudowy usługowej i komunikacji (zgodnie z uchwałą nr LVIII/649/06 Rady Miasta Opola z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie obwodnicy północnej - ulicy Północnej w Opolu) oraz tereny aktywności gospodarczych (zgodnie z uchwałą nr LXXI/745/10 Rady Miasta Opola z dnia 26 sierpnia 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Opola)

W sołectwie Sławice, jak wynika z uchwały nr VI/21/11 Rady Gminy Dąbrowa z dnia 10 lutego 2011 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa przylegają do nich tereny o przeważającym przeznaczeniu zabudowy usługowej.

Do wschodniej części sołectwa Sławice oznaczonej w studium jako tereny planowane do objęcia ochroną zgodnie z przepisami o ochronie przyrody przylegają tereny Miasta Opola oznaczone w ww. uchwale w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Opola jako strefy zieleni i wód powierzchniowych.

Tereny Miasta Opola przylegające do zachodniej części sołectwa Sławice, na północ od obwodnicy Miasta Opola, zgodnie z zapisami ww. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Opola oznaczone są jako strefy zieleni i wód powierzchniowych oraz zabudowy mieszkaniowej. Natomiast po stronie sołectwa Sławice przeważają tereny o przeznaczeniu rolnym. Tereny sołectwa w jego części zachodnio-południowej, które przecina obwodnica Opola, przeznaczone zostały pod zabudowę usługową. Z obszarem tym, po stronie Opola, graniczą tereny objęte:

- uchwałą nr XXXVII/504/2001 Rady Miasta Opola z dnia 22 lutego 2001 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa mieszkaniowego Opole – Bierkowice, na których przeważa funkcja mieszkaniowa;
- uchwałą nr LXI/921/14 Rady Miasta Opola z dnia 3 lipca 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Skansen" w Opolu, które przeznaczone zostały pod: zieleni, wody powierzchniowe - zbiornik retencyjny, usługi sportu i rekreacji;
- uchwałą nr XIV/123/07 Rady Miasta Opola z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu

w rejonie obwodnicy północnej - ulicy Północnej w Opolu, które zostały przeznaczone pod usługi, produkcję składy i magazyny.

Z wschodnią częścią sołectwa Wrzoski, na której dominują tereny o przeznaczeniu rolnym graniczą, po stronie Miasta Opola, zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Opola, tereny stref zieleni i wód powierzchniowych.

Do terenów południowo-wschodniej części sołectwa Wrzoski o funkcji aktywności gospodarczych w niewielkim stopniu przylegają tereny Miasta Opola, które zgodnie z zapisami uchwały nr XIV/243/15 Rady Miasta Opola z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Bierkowice - Zachód w Opolu posiadają przeznaczenie rolne.

Biorąc pod uwagę układ urbanistyczny i charakter zabudowy obszaru analizowanego zauważalne są relacje funkcjonalno-przestrzenne pomiędzy tymi jednostkami osadniczymi a Miastem Opole.

Do wniosku dołączono wymaganą opinię Głównego Geodety Kraju (znak: KN-PRG.430.44.2015 z dnia 9 lutego 2016 r.)⁵⁵. W opinii potwierdzono zgodność danych numerycznych o właściwej dla tych danych dokładności z danymi państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (PRG).

Wniosek zawiera szczegółowe uzasadnienie odnośnie powiązań społecznych. Z analizy wniosku oraz przeprowadzonych badań dotyczących powiązań społecznych, opartych na danych rejestrowych związanych ze stałymi przemieszczeniami migracyjnymi ludności wynika, że występuje wysoki stopień powiązań co dało podstawę do stwierdzenia, że migrujące osoby utrzymują, pomimo przemieszczeń, nadal kontakty rodzinne i towarzyskie z Opolem. Wnioskodawca wykazał, że „powiązania te są jeszcze silniejsze jeśli przyjąć dodatkowo do analizy także rozmiary i kierunki migracji nierejestrowanych. Przeprowadzone badania wskazują, że ok. 79 % mieszkańców gmin, których tereny objęto wnioskiem ma krewnych i przyjaciół w Opolu. Co trzeci mieszkaniec tych terenów spotyka się z nimi nie rzadziej niż raz w tygodniu”. Poza wyżej wymienionymi więziami Wnioskodawca szczegółowo dokonał innych istotnych analiz dotyczących więzi z Opolem tj.: dojazdy do Miasta Opola – praca, szkoły, uczelnie, zakupy, publiczna i niepubliczna opieka zdrowotna, odwiedziny krewnych i znajomych. Analizę dokonano w oparciu o badania własne oraz o badania Instytutu Śląskiego w Opolu, a także

⁵⁵ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., załącznik nr 5 do wniosku.

na podstawie danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. i danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2014 r.

Podsumowując powyższe:

Propozycja poszerzenia granic Miasta Opola o wskazane we wniosku obszary wraz z mieszkańcami nie będzie miała negatywnego wpływu na więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz na wykonywanie zadań publicznych. Zauważyć jednak należy, że w ramach inwestycji zrealizowanych na terenach, które miałyby zostać przyłączone do Miasta Opola, a sfinansowanych w ramach funduszy unijnych może dojść do naruszenia trwałości projektów. Niemniej jednak należy zauważyć, iż w ramach poszerzenia granic administracyjnych Miasta Opola oraz posiadanych kompetencji – Rada Miasta Opola wyraziła wolę przyjęcia kontraktu społecznego i podjęła uchwałę nr XXIII/408/16 z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie wyrażenia woli przyjęcia kontraktu społecznego w ramach poszerzenia granic Miasta Opola⁵⁶.

W ramach przyjęcia kontraktu społecznego zadeklarowano:

- utrzymanie placówek oświatowych (szkoły i przedszkola);
- utrzymanie i modernizację istniejącej infrastruktury technicznej, komunalnej i zabytkowej;
- kontynuację rozpoczętych inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej i komunalnej;
- utrzymanie i wsparcie działalności Ochotniczych Straż Pożarnych;
- utrzymanie i wsparcie działalności Ludowych Zespołów Sportowych;
- utrzymanie i wsparcie działalności placówek kulturalnych;
- wsparcie dla Organizacji Pozarządowych w tym wsparcie organizacji i stowarzyszeń zajmujących się zachowaniem i rozwojem tożsamości kulturowej mniejszości narodowych;
- przekształcenie sołectw w rady dzielnic z budżetem na poziomie 100 tysięcy złotych;
- wsparcie przedsiębiorców z wykorzystaniem systemu ulg miejskich;
- utrzymanie i modernizację zieleni i terenów rekreacyjnych;
- objęcie publiczną komunikacją przez MZK Opole;
- objęcie programem „Karta Opolska Rodzina” – wstęp do obiektów miejskich za złotówkę;

⁵⁶ Wniosek o dokonanie zmiany granic Miasta Opola z 31.03.2016 r., str. 4.

Wniosek o zmianę granic Miasta Opola nie zawiera wszystkich informacji, o których mowa w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz.U. z 2014 r., poz. 310 j.t.) co zostało opisane w załączniku nr 1 do niniejszej opinii.

Stwierdzić należy, że w analizowanym materiale ani gmina inicjująca ani gminy objęte zmianą nie powołały się na polepszenie albo też drastyczne pogorszenie więzi społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz układu osadniczo-przestrzennego w rozumieniu kryteriów o jakich mowa w art. 15 ust. 2 Konstytucji, tj. „Zasadniczy podział terytorialny państwa uwzględniający **więzi społeczne, gospodarcze lub kulturowe** i zapewniający jednostkom terytorialnym **zdolność wykonywania zadań publicznych** określa ustawa”.

Odnosząc się do konsultacji społecznych przeprowadzonych w gminach objętych wnioskiem, zauważyć należy, że faktyczna frekwencja waha się pomiędzy 43,92 % a 62,1%. Przy czym nie sposób odnieść się do wskaźnika frekwencji wskazanego przez gminę Dąbrowa, albowiem gmina nie wykazała, który wskaźnik jako właściwy obrazuje przeprowadzone konsultacje. Powyższe wyniki frekwencji konsultacji z mieszkańcami gmin objętych wnioskiem mogą wskazywać na relatywnie średnie zainteresowanie społeczności lokalnej przyłączeniem do terenu Miasta Opola, co zostało opisane w załączniku nr 2 do niniejszej opinii.

Żadna z rad gmin, której zmiana dotyczy nie podniosła w swoich uzasadnieniach, że proponowana zmiana zniszczy jednorodność jej terytorium, żadna nie powołała się na utratę zdolności wykonywania zadań publicznych. Jedyne co zostało wykazane w uzasadnieniach trzech gmin: Dąbrowy, Dobrzemia Wielkiego oraz Turawy to zmniejszenie dochodów w budżetach w przyszłości oraz potrzeba wprowadzenia działań naprawczych. Pozostałe gminy natomiast podkreśliły, że zmiany mogą powodować uszczuplenie w dochodach z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego.

Z analizy wniosku wynika, iż proponowany nowy podział terytorialny podąża za nieustannymi zmianami demograficznymi i społecznymi oraz może stać się przyczyną rozwoju lokalnego i ponadlokalnego, a także wzmocnieniem dla całego regionu (województwa).

Wojewoda Opolski

Jako dobrą praktykę podkreślić należy fakt złożenia deklaracji przez Wnioskodawcę i przyjęcie kontraktu społecznego gwarantującego utrzymanie dotychczasowego stanu w działalności gmin objętych wnioskiem oraz kontynuację w realizacji zadań. Taka inicjatywa dowodzi, że Wnioskodawca nie ignoruje zasady współdziałania władz i dialogu społecznego.

Powody zmiany granic podane we wniosku wskazują na polepszenie sytuacji gminy wnioskującej ale także innych jednostek samorządu terytorialnego w tym gmin objętych wnioskiem w wymiarze ponadregionalnym. Przyczyny zmian mają znamiona interesu publicznego, wobec powyższego przedmiotowy wniosek opiniuję pozytywnie.

WOJEWODA OPOLSKI

Adrian Czubak

**Dyrektor
Biura Organizacji i Kadr**

Jerzy Kliszewski

ul. Piastowska 14,
45-082 Opole
NIP: 754-11-16-953
REGON: 000514325

tel. 77 45 24 125
fax 77 45 24 705
email: bok@opole.uw.gov.pl
www: www.opole.uw.gov.pl

Załącznik nr 1- do opinii Wojewody Opolskiego w sprawie uwag formalnoprawnych dotyczących wniosku w przedmiocie zmiany granic Miasta Opola.

L.p.	Wymóg z Rozporządzenia ⁵⁷	Uwagi
1.	Zgodnie z § 1 ust. 1 Rada gminy składa wnioski w sprawie tworzenia, łączenia, dzielenia i znoszenia granic gmin	Do wniosku załączono uchwałę nr XXIV/416/16 Rady Miasta Opola z dnia 24 marca 2016 r., w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie zmiany granic Miasta Opola oraz wystąpienia z wnioskiem w sprawie zmiany granic.- uchwała jest zgodna z prawem. Niemniej jednak jest to <u>jedynie uchwała intencyjna, zapowiadająca zamiar procedowania</u> nad wnioskiem a następnie wystąpienie do Rady Ministrów.
2.	Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 6 Wyniki konsultacji z mieszkańcami w podziale na jednostki pomocnicze gminy uwzględniające liczbę osób uprawnionych do głosowania, liczbę osób, które wzięły udział w konsultacjach, oraz liczbę oddanych głosów popierających, przeciwnych i wstrzymujących się.	Uwaga dotyczy Miasta Opola - Konsultacje z mieszkańcami zostały przeprowadzone, jednak nie załączono do wniosku <u>wyniku konsultacji</u> w formie tabelarycznej z podziałem na jednostki pomocnicze – dzielnice, uwzględniające liczbę osób uprawnionych do głosowania, osób, które wzięły udział, itd. jak w pkt 6.
3.	Zgodnie z § 2 pkt 4 określenie szacunkowych kosztów jednorazowych i stałych wprowadzenia proponowanej zmiany.	Z analizy wniosku wynika, że <u>brakuje szczegółowej informacji o wpływie proponowanej zmiany na stan finansów gmin</u>
4.	Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 3 ppkt a podstawowe dane statystyczne dotyczące liczby ludności na terenie, o którym mowa objętym wnioskiem, a także powierzchni tego terenu: w hektarach, z wyszczególnieniem obrębów ewidencyjnych w odniesieniu do całej gminy.	We wniosku brak odniesienia powierzchni do całej gminy.
5.	Zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 6 wypis z miejscowego planu zagospodarowania	Brak wypisu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - uchwały NR XXII/383/16 Rady Miasta Opola z dnia 28 stycznia 2016 r. W sprawie

⁵⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz.310)

	przestrzennego gminy lub gmin objętych wnioskiem uwzględniający infrastrukturę techniczną i społeczną, układ urbanistyczny i komunikacyjny i komunikacyjny oraz sposób zagospodarowania terenu.	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ul. Arki Bożka - obwodnica w Opolu dot. terenu bezpośrednio przylegającego do terenu, który ma być włączony do Miasta Opola. Z uwagi na fakt, iż dokument ten stanowi akt prawa miejscowego i istnieje powszechny dostęp do treści tego planu brak ten nie uniemożliwia wydania opinii do wniosku.
6.	Zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 6 wypis z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy lub gmin objętych wnioskiem uwzględniający infrastrukturę techniczną i społeczną, układ urbanistyczny i komunikacyjny i komunikacyjny oraz sposób zagospodarowania terenu.	Przedstawiając dokumenty w zakresie planowania przestrzennego nie uwzględniono wydanych przez Wojewodę Opolskiego rozstrzygnięć nadzorczych odnoszących się do tych dokumentów. Z uwagi na fakt posiadania przez Wojewodę rozstrzygnięć nadzorczych nie uniemożliwia wydania opinii do wniosku.
7.	Zgodnie z § 2 ust.2 pkt. 1 Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie właściwego starosty potwierdzające zgodność danych dotyczących terenu objętego wnioskiem z operatem ewidencyjnym.	Wnioskodawca przedłożył dokumentację uzasadniającą brak zaświadczenia. Dokumentację tą stanowią akta postępowań administracyjnych oraz korespondencja prowadzona pomiędzy Prezydentem Miasta Opole a Starostą Opolskim w sprawie wydania zaświadczenia. Całość ww. akt zebrano w załączniku nr 1 do wniosku
8.	Zgodnie z § 2 ust.2 pkt.4; Należy dołączyć wypisy z operatu ewidencyjnego oraz mapę ewidencyjną	Wnioskodawca załączył mapę zawierającą dane ewidencyjne. Nie załączył wypisów w odniesieniu do niektórych działek objętych zmianą.
9.	Dodatkowo zauważono niewłaściwe uwierzytelnienie dołączonych kopii odwzorowanych dokumentów elektronicznych	Dotyczy załącznika nr 5 oraz wypisów z ewidencji gruntów i budynków dołączonych do wniosku. Brak daty wykonania wydruku, uwierzytelnienia oraz jednoznacznego identyfikatora dokumentu umożliwiającego w razie potrzeby odnalezienie pierwowzoru w systemie teleinformatycznym.

Załącznik nr 2- do opinii Wojewody Opolskiego w przedmiocie zmiany granic Miasta Opola. Zbiorcze zestawienie wyników konsultacji przeprowadzonych w gminach objętych wnioskiem Miasta Opola.

JST	Liczba uprawnionych do udziału w konsultacjach	Z tego wzięto udział		Głosy za „powiększeniem Opola”		Głosy przeciw „powiększeniu Opola”		Głosy wstrzymujące się	Głosy nieważne	
			%		%**		%**		%**	
Dąbrowa ****	Od 7179 do 9618*	5190	54%-72%*	136	2,7%	4799	96%	66	1,3%	189
Dobrzeń Wielki ****	14134	8777	62,1%	14	0,16%	8750	99,7%	12	0,14%	1
Komprachcice ***	10847	5479	50,51 %	253	4,63%	5146	94,33%	57	1,04%	23
Prószków	7295	3204	43,92 %	133	4,22%	2949	93,65%	67	2,13%	55
Turawa ****	9460	4988	52,73 %	65	1,3%	4877	97,83%	43	0,86%	3
Powiat Opolski	b.d.	20345	b.d.	b.d.	2,64%	b.d.	96,08%	b.d.	1,28%	b.d.

(*) – w zależności od przyjętej metody obliczenia liczby uprawnionych do udziału w konsultacjach (np. liczba mieszkańców, od których pobierana jest opłata za wywóz nieczystości stałych pomniejszona o dzieci urodzone od 1 stycznia 2010 roku, liczba zameldowanych w sołectwach lub w całej gminie). Szczegółowe omówienia na str. 11 uzasadnienia do uchwały RG Dąbrowa Nr XVII/109/16 z dnia 3 marca 2016 r.

(**) – udział procentowy w ogólnej liczbie głosów ważnych

(***) Uwaga: Gmina Komprachcice w swoim uzasadnieniu do uchwały RG Komprachcice Nr XIII.77.2016 z dnia 29 lutego 2016 r. odnosi procent głosów do ogółu oddanych, a nie tylko do ważnych; w tabeli przeliczono wartości procentowe względem głosów ważnych

(****) Uwaga: Jak wynika z treści uzasadnienia uchwał Rad Gmin: Dąbrowy, Turawy, Dobrzeń Wielkiego w tabelarycznym zestawieniu wyników konsultacji (w kolumnie- liczba osób uprawnionych do udziału w konsultacjach) gminy te wskazały liczbę osób zameldowanych lub stale mieszkających na terytorium danej gminy, a nie jak powinny liczbę mieszkańców uprawnionych do udziału w konsultacjach społecznych.

